

ИВАН ЛАМБЕВ

SELECTA MEDICAMENTORUM

Справочник за лекари, фармацевти и зъболекари

София • 2017

Доц. Ламбев, поздравявам Ви! За първи път ми попада толкова *актуален, пълен, подробен и всеобхватен лекарствен справочник (Selecta medicamentorum, 2015)*. Повечето досега излизаха безвъзвратно овехтяли още преди отпечатването им. Във Вашето томче нарочно потърсих най-новите медикаменти – тези, за които съвсем наскоро сме говорили с медицинските представители на фармацевтичните фирми или предстои да говорим на презентациите през следващите една-две седмици и с радост ГИ ОТКРИХ!

Поклон! *Намерили сте начин да обедините потребностите на науката и практиката с отговор на въпросите кога, какво, как, по какъв начин и защо по въпросите на лекарствата в една стройна система, в която има място не само за медикаментите, но и за хранителните добавки, за ваксините и пр. Дано колегите разберат какво им предлагате.*

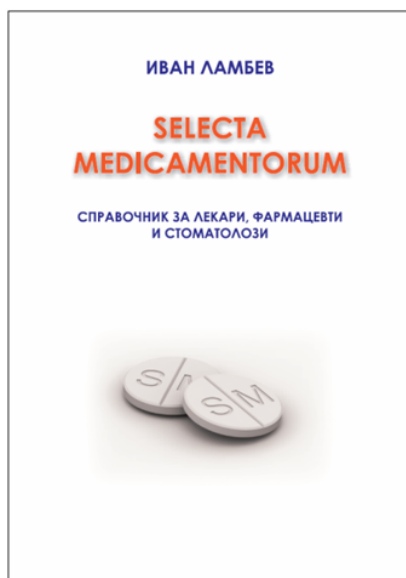
Д-р Георги КИРЯКОВ (e-mail от 14.02.2016: 23:17)

© SELECTA MEDICAMENTORUM

© Трето актуализирано и първо електронно издание

© Доц. д-р Иван Тодоров Ламбев: 2005, 2015, 2017

© Техническа редакция: доц. д-р Иван Ламбев, дм

SELECTA MEDICAMENTORUM

Второ основно преработено издание

© Доц. д-р Иван Тодоров Ламбев, 2005 и 2015 г.

© Техническа редакция: доц. д-р Иван Т. Ламбев

Рецензент: Чл. кор. проф. д-р М. Власковска, дмн

Коректор: Маг. фарм. Калина Василева

© Издател: Сдружение "ПНР" – София

Печат: "Скала Принт" ООД – София

ISBN – 978-619-90504-0-8

Формат: 12.5 x 18.5 см. Страници: 1079.

Поръчка: E-mail: kvasilev@apnr.eu

Моб. тел: 0888 815 608 и 0887 430 795

Всички права са запазени! Нито една част от това издание не може да бъде репродуцирана (по електронен, механичен или друг начин) и разпространявана под каквато и да е форма без изричното писмено разрешение на автора.

ПРЕДГОВОР

Настоящото трето издание на SELECTA MEDICAMENTORUM съдържа лекарствени продукти, регистрирани у нас съгласно базата данни на ИАЛ (вкл. Позитивните списъци) и регистрираните по централизирана процедура от ЕМА лекарства, а в отделни случаи от FDA и упълномощени органи на други държави. Освен това са подбрани много фитопрепарати, хранителни (ХД) и други биологично активни добавки (БАД), хомеопатични продукти (ХПП) и медицински изделия (МИ), чийто общ брой надхвърля 7000. Означените със **звездичка (*)** продукти не са регистрирани у нас или са прекратени техните разрешения за употреба.

СЕЛЕКЦИЯТА е направена въз основа на лекарства, важни за лечение преди всичко на социално значими заболявания. Тя е съчетана с рационално ползване на съвременни литературни източници и 45-годишен преподавателски опит, изграждащ в случая **разбирането и усещането за същественото** в областта на фармакологията и фармакотерапията.

ОСНОВНАТА ЦЕЛ на SELECTA MEDICAMENTORUM е: (1) Да улесни колегите медици (хуманни, дентални) и фармацевти в **бързото ориентиране** сред лавинообразно нарастващия **арсенал от лекарства**. (2) Да разгледа представените продукти **съобразно АТС класификацията** на СЗО. (3) Да **надгради и обнови** тази класификация с рационални фармакологични и фармакотерапевтични допълнения. (4) Да даде информация относно рисковите категории за бременност и кърмене, а също за дозирането на по-често използваните препарати в детската възраст. (5) Да информира колегите за редица полезни фитопродукти, МИ, ХД и ХПП.

С **ГЛАВНИ БУКВИ** са изписани **международните непатентни наименования** (INN) на лекарствата, по-известни като генерични. Следват **търговските наименования** на съответните продукти (означени с болдирано кръгче), притежателите на разрешението за тяхната употреба, лекарствените форми и опаковки. В обобщен вид следват действието, кинетиката, показанията, дозовите режими при възрастни и деца, клинично значимите взаимодействия, нежеланите реакции и противопоказанията на лекарствата. За голям брой лекарства, за които в научната литература съществуват данни, са отбелязани рисковите категории за бременност (съобразно възприетите от FDA критерии) и лактация (кърмене):

Рискова категория за бременност (PRC)	Рискова категория за лактация (LRC)
A: контролирани изследвания изключват тератогенен риск	L1: напълно безопасно лекарство
B: няма доказателства за тератогенност при хора	L2: безопасно лекарство
C: доказана е тератогенност при опитни животни	L3: умерено безопасно лекарство
D: доказана е тератогенност при животни и хора	L4: рисково лекарство
X: лекарството е абсолютно противопоказано	L5: лекарството е абсолютно противопоказано

С оглед на по-специалните показания и приложение и за да се **избягнат многократни повторения**, част от инфузионните и диализни разтвори и някои други продукти (напр. комбинирани АХЛ, диагностични средства, радиофармацевтици, ХД, ХПП) са разгледани съвсем кратко. В **приложението** са включени: **дозирание на избрани лекарства при деца**, **имунизационен календар**, **основни лекарствени несъместимости**, **терапевтични плазмени концентрации на често мониторирувани лекарства**, **рецептура на лекарствените форми**, **основна литература**, **азбучен указател (Index Pharmacorum)**. **Осъществява се текущо допълване, обновяване и съвременяване на справочника** в Web сайта <http://www.medpharm-sofia.eu/>, репозиториума на ЦМБ при МУ – София (<http://hdl.handle.net/10861/1240>) и сайта на доц. д-р С. Марчев <http://sotirmarчев.tripod.com/>.

SELECTA MEDICAMENTORUM е **АДРЕСИРАН** към общопрактикуващи лекари (GP) и специалисти, фармацевти (вкл. пом.-аптекари), дентални медици и студенти от горните курсове на медицинските университети у нас. Той съдържа полезна информация също за микробиолози, фармаколози; мениджъри на болници, аптеки, РЗОК и НЗОК; представители на наши и чуждестранни фармацевтични фирми; специалисти по фармакотерапевтичен софтуер; членове на различните комисии за лекарствата към ИАЛ; съдебни здравни експерти; депутати и служители на МЗ и МС, работещи в областта на здравеопазването. Той е подходящ за **безплатно** инсталиране на компютри, таблети и смартфони за бърза и прецизна **on line** справка.

Приканваме представителите на фармацевтични компании, работещи у нас към активен взаимен контакт, за да може информацията в настоящия справочник да бъде още по-пълна, по-прецизна и своевременно да се обновява.

Отбелязваме факта, че разработването и актуализирането на SELECTA MEDICAMENTORUM, неговото въвеждане и поддържане в Интернет в този му вид се спонсорира изцяло от автора. То е специален електронен дар за работещите при трудни условия в РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ лекари, фармацевти, зъболекари, студенти от медицинските университети, пом.-фармацевти, акушерки, медицински сестри, рентгенови лаборанти, ерготерапевти и др.

С благодарност **очакваме критики, отзиви и препоръки**, а също **спонсори** за издаване на книгата.

Доц. д-р Иван ЛАМБЕВ, дм (itlambev@mail.bg; www.medpharm-sofia.eu)

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР	3
ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ И СИМВОЛИ	4
A: ХРАНОСМИЛАТЕЛНА СИСТЕМА И МЕТАБОЛИЗЪМ (ALIMENTARY TRACT AND METABOLISM)	12
A01 СТОМАТОЛОГИЧНИ ЛЕКАРСТВА	12
A02 ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ХИПЕРАЦИДИТЕТ И СРОДНИ НАРУШЕНИЯ	21
A03 ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ФУНКЦИОНАЛНИ СТОМАШНО-ЧРЕВНИ НАРУШЕНИЯ	30
A04 АНТИЕМЕТИЧНИ ЛЕКАРСТВА	35
A05 ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ЖЛЪЧКА И ЧЕРЕН ДРОБ	37
A06 ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА КОНСТИПАЦИЯ	40
A07 АНТИДИАРИЧНИ И ЧРЕВНИ АНТИИНФЕКЦИОЗНИ ЛЕКАРСТВА	46
A08 ЛЕКАРСТВА ПРОТИВ ЗАТЛЪСТЯВАНЕ	51
A09 ЛЕКАРСТВА, ПОДОБРЯВАЩИ ХРАНОСМИЛАНЕТО	53
A10 АНТИДИАБЕТИЧНИ ЛЕКАРСТВА	54
A11 ВИТАМИНИ (СЪС ИЛИ БЕЗ МИНЕРАЛИ)	68
A12 МИНЕРАЛНИ ДОБАВКИ	80
A14 АНАБОЛНИ ПРЕПАРАТИ ЗА СИСТЕМНО ПРИЛОЖЕНИЕ	84
A16 ДРУГИ ЛЕКАРСТВА, ПОВЛИЯВАЩИ ХРАНОСМИЛАТЕЛНАТА СИСТЕМА И МЕТАБОЛИЗМА	
B: КРЪВ И КРЪВОТВОРНИ ОРГАНИ (BLOOD AND BLOOD FORMING ORGANS)	92
B01 АНТИТРОМБОТИЧНИ ЛЕКАРСТВА	92
B02 АНТИХЕМОРАГИЧНИ ЛЕКАРСТВА	107
B03 АНТИАНЕМИЧНИ ЛЕКАРСТВА	117
B05 КРЪВНИ БИОПРОДУКТИ И ПЕРФУЗИОННИ РАЗТВОРИ	127
C: СЪРДЕЧНО-СЪДОВА СИСТЕМА (CARDIOVASCULAR SYSTEM)	153
C01 ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА СЪРДЕЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ	153
C02 АНТИХИПЕРТЕНЗИВНИ ЛЕКАРСТВА	168
C03 ДИУРЕТИЦИ	175
C04 ПЕРИФЕРНИ ВАЗОДИЛАТОРИ	181
C05 ВАЗО (АНГИО) ПРОТЕКТОРИ	182
C07 БЕТА-БЛОКЕРИ	187
C08 КАЛЦИЕВИ АНТАГОНИСТИ	195
C09 ЛЕКАРСТВА, ПОВЛИЯВАЩИ РЕНИН-АНГИОТЕНЗИН-АЛДОСТЕРОНОВАТА СИСТЕМА	200
C10 АНТИДИСЛИПИДЕМИЧНИ ЛЕКАРСТВА	217
D: ДЕРМАТОЛОГИЧНИ ЛЕКАРСТВА (DERMATOLOGICAL DRUGS)	227
D01 АНТИМИКОТИЦИ ЗА ДЕРМАТОЛОГИЧНА УПОТРЕБА	227
D02 ОМЕКЧАВАЩИ И ПРОТЕКТИВНИ ЛЕКАРСТВА	232
D03 ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА РАНИ И ЯЗВИ	234
D04 ПРОТИВОСЪРЪБЕЖНИ ЛЕКАРСТВА	237
D05 АНТИПСОРИАТИЧНИ ЛЕКАРСТВА	238
D06 ПРОТИВОМИКРОБНИ ЛЕКАРСТВА ЗА ЛОКАЛНО ПРИЛОЖЕНИЕ	239
D07 ГЛЮКОКОРТИКОИДИ ЗА ДЕРМАТОЛОГИЧНА УПОТРЕБА	243
D08 ДЕРМАТОАНТИСЕПТИЦИ	250
D10 ПРЕПАРАТИ ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА АКНЕ	256
D11 ДРУГИ ДЕРМАТОЛОГИЧНИ ЛЕКАРСТВА	259
G: ПИКОЧО-ПОЛОВА СИСТЕМА И ПОЛОВИ ХОРМОНИ (GENITO URINARY SYSTEM AND SEX HORMONS)	262
G01 ГИНЕКОЛОГИЧНИ АНТИИНФЕКЦИОЗНИ ЛЕКАРСТВА И АНТИСЕПТИЦИ	262
G02 ДРУГИ ЛЕКАРСТВА ЗА ГИНЕКОЛОГИЧНАТА ПРАКТИКА	265
G03 ПОЛОВИ ХОРМОНИ И ЛЕКАРСТВА, ПОВЛИЯВАЩИ ПОЛОВАТА СИСТЕМА	272
G04 УРОЛОГИЧНИ ЛЕКАРСТВА	293

H: ХОРМОНАЛНИ ПРЕПАРАТИ ЗА СИСТЕМНО ПРИЛОЖЕНИЕ, без полови хормони и инсулини (SYSTEMIC HORMONAL PREPARATIONS, excl. sex hormones and insulins)

H01	ХОРМОНИ НА ХИПОФИЗАТА И ХИПОТАЛАМУСА	303
H02	КОРТИКОСТЕРОИДИ ЗА СИСТЕМНО ПРИЛОЖЕНИЕ	310
H03	ТИРЕОАКТИВНИ ЛЕКАРСТВА	315
H04	ПАНКРЕАТИЧНИ ХОРМОНИ	319
H05	ЛЕКАРСТВА, ПОВЛИЯВАЩИ КАЛЦИЕВАТА ХОМЕОСТАЗА	319

J: АНТИИНФЕКЦИОЗНИ ЛЕКАРСТВА ЗА СИСТЕМНО ПРИЛОЖЕНИЕ (ANTIINFECTIVES FOR SYSTEMIC USE) .....

J01	АНТИБАКТЕРИАЛНИ СРЕДСТВА	322
J02	АНТИМИКОТИЦИ ЗА СИСТЕМНО ПРИЛОЖЕНИЕ	367
J04	АНТИМИКОБАКТЕРИАЛНИ ЛЕКАРСТВА	372
J05	АНТИВИРУСНИ ЛЕКАРСТВА ЗА СИСТЕМНО ПРИЛОЖЕНИЕ	378
J06	ИМУННИ СЕРУМИ И ИМУНОГЛОБУЛИНИ	396
J07	ВАКСИНИ	401

L: АНТИНЕОПЛАСТИЧНИ И ИМУНОМОДУЛИРАЩИ ЛЕКАРСТВА (ANTINEOPLASTIC AND IMMUNOMODULATING AGENTS) .....

L01	АНТИНЕОПЛАСТИЧНИ ЛЕКАРСТВА	419
L02	ЕНДОКРИННА ТЕРАПИЯ НА НЕОПЛАСТИЧНИТЕ ЗАБОЛЯВАНИЯ	461
L03	ИМУНОСТИМУЛАНТИ	467
L04	ИМУНОСУПРЕСОРИ	481

M: МУСКУЛНО-СКЕЛЕТНА СИСТЕМА (MUSCULO-SKELETAL SYSTEM) .....

M01	ПРОТИВОВЪЗПАЛИТЕЛНИ И АНТИРЕВМАТИЧНИ ПРОДУКТИ	493
M02	ЛЕКАРСТВА ЗА ЛОКАЛНО ПРИЛОЖЕНИЕ ПРИ СТАВНА И МУСКУЛНА БОЛКА	506
M03	МИОРЕЛАКСАНТИ	509
M04	АНТИПОДАГРОЗНИ ЛЕКАРСТВА	515
M05	ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА КОСТНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ	517
M09	ДРУГИ ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ЗАБОЛЯВАНИЯ НА МУСКУЛНО-СКЕЛЕТНАТА СИСТЕМА	522

N: НЕРВНА СИСТЕМА (NERVOUS SYSTEM) .....

N01	АНЕСТЕТИЦИ	525
N02	АНАЛГЕТИЦИ	535
N03	АНТИЕПИЛЕПТИЧНИ ЛЕКАРСТВА	558
N04	АНТИПАРКИНСОНОВИ ЛЕКАРСТВА	568
N05	ПСИХОЛЕПТИЦИ	575
N06	ПСИХОАНАЛЕПТИЦИ	596
N07	ДРУГИ НЕВРОТРОПНИ ЛЕКАРСТВА	614

P: АНТИПАРАЗИТНИ ПРОДУКТИ, ИНСЕКТИЦИДИ И РЕПЕЛЕНТИ (ANTIPARASITIC PRODUCTS, INSECTICIDES AND REPELLENTS) .....

P01	АНТИПРОТОЗОЙНИ ЛЕКАРСТВА	623
P02	АНТИХЕЛМИНТНИ ЛЕКАРСТВА	625
P03	ЕКТОПАРАЗИТОЦИДИ, ВКЛ. СКАБИЦИДИ, ИНСЕКТИЦИДИ И РЕПЕЛЕНТИ	628

R: ДИХАТЕЛНА СИСТЕМА (RESPIRATORY SYSTEM) .....

R01	НАЗАЛНИ ПРЕПАРАТИ	630
R02	ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ГЪРЛО	635
R03	ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ОБСТРУКТИВНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ДИХАТЕЛНИТЕ ПЪТИЩА	638
R05	ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА КАШЛИЦА И ПРОСТУДНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ	651
R06	АНТИХИСТАМИННИ ЛЕКАРСТВА ЗА СИСТЕМНО ПРИЛОЖЕНИЕ	661
R07	ДРУГИ ЛЕКАРСТВА ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ДИХАТЕЛНАТА СИСТЕМА	667

S: СЕНЗОРНИ ОРГАНИ (SENSORY ORGANS) .....

S01	ОФТАЛМОЛОГИЧНИ ЛЕКАРСТВА	669
S02	ОТОЛОГИЧНИ ЛЕКАРСТВА	687

V: РАЗНИ (VARIA) .....

V01	АЛЕРГЕННИ ПРОДУКТИ	689
-----	--------------------------	-----

V03	ВСИЧКИ ДРУГИ ТЕРАПЕВТИЧНИ ПРОДУКТИ	690
V04	ДИАГНОСТИЧНИ АГЕНТИ	698
V06	ХРАНИ С ОБЩО ДЕЙСТВИЕ	701
V07	ВСИЧКИ ДРУГИ НЕЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ	702
V08	КОНТРАСТНИ ДИАГНОСТИЧНИ ЛЕКАРСТВА.....	704
ХОМЕОПАТИЧНИ ПРОДУКТИ		712
ПРИЛОЖЕНИЕ		718
	ДОЗИРАНЕ НА ПО-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ ЛЕКАРСТВА В ДЕТСКАТА ВЪЗРАСТ	718
	ИМУНИЗАЦИОНЕН КАЛЕНДАР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	731
	ТЕРАПЕВТИЧНИ ПЛАЗМЕНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ЧЕСТО МОНИТОРИРАНИ ЛЕКАРСТВА ...	732
	НОМОГРАМА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТЕЛЕСНАТА ПОВЪРХНОСТ ПРИ ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ	733
	ОСНОВНИ <i>IN VITRO</i> НЕСЪВМЕСТИМИ ЛЕКАРСТВЕНИ КОМБИНАЦИИ	734
	РЕЦЕПТУРА НА ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ФОРМИ	734
	APPENDIX	743
	ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА	747
	АДРЕС ЗА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ	749
INDEX PHARMACORUM		750

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ И СИМВОЛИ

На български език

ААЛ	- антиаритмично/и лекарство/а
АБС	- антибактериални средства
АДЛ	- антидиабетични лекарства
АЕЛ	- антиепилептични лекарства
АЕЦ	- атомна електростанция
АЛАТ	- аланин аминотрансфераза (АлАТ, ALT, SGPT)
АП	- акционен потенциал
АРС	- антиретровирусни средства
АРТ	- асистирана репродуктивна технология
АСАТ	- аспартат аминотрансфераза (AcAT, AST, SGOT)
АТФ	- аденозинтрифосфат (АТР)
АФК	- активни форми на кислорода, респ. свободни радикали
АХ	- артериална хипертония
АХЛ	- антихипертензивни лекарства
БАВ	- биологично активните вещества
БАД	- биологично активна добавка (включва и ХД)
БАХ	- белодробна артериална хипертония
БКК	- бъбречно клетъчен карцином
БМАРЛ	- болест-модифициращи антиревматоидни лекарства
БН	- бъбречна недостатъчност
бр.	- брой
БПЛ	- биоподобно лекарство
ВОН	- вътреочно налягане
ВСМ	- вродени сърдечни малформации
ВТЕ	- венозен тромбоемболизъм
Г6ФД	- глюкозо-6-фосфатдехидрогеназа
ГАГ	- глюкозаминогликан/и
ГАМК	- гама-аминомаслена киселина (GABA)
ГДП	- горни дихателни пътища
ГЕРБ	- гастроезофагеална рефлуксна болест
ГКС	- глюкокортикостероиди (глюкокортикоиди)
ГТФ	- гуанозинтрифосфат (GTP)
ДД	- денонощна доза
ДДП	- долни дихателни пътища
ДИК	- дисеминирана интравазална коагулация
ДКРБД	- дребноклетъчен рак на белия дроб
ДПП	- долни пикочни пътища
ДФН	- денонощни физиологични нужди (респ. ПДП)
ДХП	- доброкачествена хиперплазия на простатата
ДЦП	- детска церебрална парализа
ЕД	- еднократна доза
ЕЕГ	- електроенцефалограма
ЕКГ	- електрокардиограма
ЕМА	- Европейска агенция по лекарствата (http://www.ema.europa.eu/)
ЕПН	- екстрапирамидни нарушения
ЗД	- захарен диабет
ИАЛ	- Изпълнителна агенция по лекарствата (http://www.bda.bg/)
ИБС	- исхемична болест на сърцето
ИЗЗД	- инсулинозависим захарен диабет (ЗД тип 1)
ИМИ	- исхемичен мозъчен инсулт
к	- капка (-и)
КГДП	- катар на горните дихателни пътища
КК	- креатининов клирънс
КРК	- колоректален карцином
КФК	- креатинфосфокиназа
ЛКХ	- левокамерна хипертрофия

МАК	- минимална алвеоларна концентрация
МАО	- моноаминоксидаза
МАОИ	- моноаминоксидазни инхибитори
МДД	- максимална денонощна доза
МИ	- медицинско изделие
МЕД	- максимална еднократна доза
м.м.	- молекулна маса
МПК	- максимална плазмена концентрация (C_{max})
МПС	- моторни превозни средства
МРТ	- магнитно резонансна томография
МС	- мултиплена (множествена) склероза
МСБ	- мозъчно-съдова болест
НБФ	- нормална бъбречна функция
НДРБД	- недребноклетъчен рак на белия дроб
НИЗЗД	- неинсулинозависим захарен диабет (ЗД тип 2)
НЛР	- нежелани лекарствени реакции
НМС	- невролептичен малигнен синдром
НСПВЛ	- нестероидни противовъзпалителни лекарства
ОДА	- опорно-двигателен апарат
ОКС	- остър коронарен синдром
ОЛЛ	- остра лимфобластна левкемия
ОМИ	- остър миокарден инфаркт
оп.	- опаковка
ОРЛ	- оториноларингология (респ. оториноларингологични)
ОХСС	- овариален хиперстимулационен синдром
ПАБК	- пара-аминобензоена киселина
ПАСК	- пара-аминосалицилова киселина
ПД	- поддържаща доза
ПДП	- препоръчван денонощен прием (респ. ФДН)
ПЕГ	- полиетиленгликол
ПЕТ	- позитронно-емисионна томография
ПЗКК	- потенциал-зависими калциеви канали
ПКД	- парентерална курсова доза
ПКИ	- перкутанна коронарна интервенция
ПКК	- пълна кръвна картина
ПМС	- противомикробен спектър
ПНВ	- пациенти в напреднала възраст (≥ 65 г.); възрастни (18–64 г.)
ПТХ	- паратиреоиден хормон
РА	- ревматоиден артрит
РААС	- ренин-ангиотензин-алдостеронова система
РДС	- респираторен дистрес-синдром
РМЖ	- рак на млечната жлеза
РМШ	- рак на маточната шийка
РОКК	- рецептор-опериращи калциеви канали
РПЖ	- рак на простатната жлеза
РФ	- рисков/и фактор/и
РСИ	- реакции, свързани с инфузията
СГ	- сърдечен/ни гликозид/и
СН	- сърдечна недостатъчност
СЛЕ	- системен лупус еритематозус
СПИН	- синдром на придобита имунна недостатъчност
СПП	- свързване с плазмените протеини
СС	- сърдечно-съдов/и
ССС	- сърдечно-съдова система
ССЯ	- синдром на свръхстимулация на яйчниците
СТР	- синдром на туморен разпад
СЧ	- стомашно-чревен/ни
СЧТ	- стомашно-чревен тракт
ТКИ	- тирозин киназен инхибитор
т.м.	- телесна маса
т.п.	- телесна повърхност
т.т.	- телесна температура
ТПК	- терапевтична плазмена концентрация
ТТ	- таргетна терапия
ТЦА	- трициклични антидепресанти

ТУР	- трансуретрална резекция
УБФ	- увредена бъбречна функция
УВЛ	- ултравиолетови лъчи
УЧФ	- увредена чернодробна функция
ФВК	- форсиран витален капацитет (норма 5 L)
ФДН	- физиологични денонощни нужди (респ. ПДП)
ФЕО1	- форсиран експираторен обем за 1 s (норма 4 L)
ХБН	- хронична бъбречна недостатъчност
ХВН	- хронична венозна недостатъчност
ХД	- хранителна добавка
ХЕБ	- хематоенцефална бариера
ХЛЛ	- хронична лимфоцитна левкемия
ХМЛ	- хронична миелоидна левкемия
ХОАБ (ХАНК)	- хронична обструктивна артериална болест (хронична артериална недостатъчност на крайниците)
ХОББ	- хронична обструктивна белодробна болест
ХПП	- хомеопатичен продукт
ХРМБ	- хронична рецидивираща мозъчна болест
ХСН	- хронична сърдечна недостатъчност
ХТ	- химиотерапия
ХТБ	- хронична туморна болка
ЦНС	- централна нервна система
ЦСТ	- цереброспинална течност
ЧН	- чернодробна недостатъчност
ЮГА	- юкстагломеруларен апарат

На английски език

ACE	- ангиотензин-1-конвертаза
ACh	- ацетилхолин
AIA	- Аспирин-индуцирана астма
ALK	- Anaplastic Lymphoma kinase
AMH	- антимюлеров хормон
АРТТ	- активирано парциално тромбопластиново време
АТ	- ангиотензин II
АТС (код)	- анатомотерапевтичен химичен (код)
АТСvet	- Veterinary ATC code
AUC	- area under the curve (площ под кривата)
BAN (BNF)	- British Approved Name (British National Formulary)
BNTF	- мозъчен невротрофичен фактор
BRAF	- B-Raf proto-oncogene
cAMP	- цикличен аденозинмонофосфат (цАМФ)
CDK	- циклин зависими кинази
cGMP	- цикличен гуанозинмонофосфат (цГМФ)
CGRP	- калцитонин ген свързан пептид
COMT	- катехол-кислород метил-трансфераза
СОХ	- циклооксигеназа
C _{max}	- максимална плазмена концентрация (МАК)
C _{ss}	- плазмена концентрация при състояние на равновесие
CYP	- цитохром P
DA	- допамин
DDD	- Defined Daily Dose
DPP-4	- дипептидил-пептидаза-4
ED ₅₀	- средна ефективна доза
EDTA	- етилен-диамин тетраоцетна киселина
EGF	- епидермален растежен фактор
EGFR	- рецептор на епидермалния растежен фактор
EGFR	- рецептор на епидермалния растежен фактор (1 или 2)
EPAR	- Европейски публичен оценъчен доклад (на ЕМА за лекарствата)
ET-1	- ендотелин-1
FAB	- Fragment antibody
FAP	- активиращ фибробластите протеин
FDA	- Food and Drug Administration (http://www.accessdata.fda.gov/scripts/cder/drugsatfda/)
FGF	- фибробластен растежен фактор

FGFR	- рецептор на фибробластния растежен фактор (1-3)
FSH	- фоликулостимулиращ хормон
GH	- растежен хормон
GIFT	- пренасяне на гамети в маточните тръби
GLP-1	- глюкагоноподобен пептид-1
GnRH	- гонадотрофин-рилизинг хормон
GP	- гликопротеин (Gp)
GSK	- GlaxoSmithKline
Hb	- хемоглобин
hCG	- human chorionic gonadotropin
HCV	- хепатит С вирус
HER1	- рецептор 1 на човешкия епидермален растежен фактор
HER2	- рецептор 2 на човешкия епидермален растежен фактор
hMAB	- човешко моноклонално анти тяло
HSCT	- хемопоетична стволово клетъчна трансплантация
5-HT	- 5-хидрокситриптамин (серотонин)
HDL	- липопротеини с висока плътност
HMG-CoA	- хидроксиметил-глутарил-CoA
HPCT	- Haemopoietic Progenitor Cell Transplantant (хемопоетични стволови клетки)
HSV	- herpes simplex virus
ICSI	- интрацитоплазмено инжектиране на сперматозоиди
IFNs	- интерферони
IGF	- инсулиноподобен растежен фактор (IGF-1 и IGF-2)
ILs	- интерлевкини
INN	- International Nonproprietary Name
INR	- International Normalized Ratio
IPF	- идиопатична белодробна фиброза
ISA	- вътрешна (присъща) симпатомиметична активност
IU (UI)	- международни единици
IVF	- <i>in vitro</i> оплождане
IVF/ET	- <i>in vitro</i> оплождане/пренасяне на ембриони
KIU	- каликреин инхибиторни единици
LD₅₀	- средна летална доза
LDH	- лактат дехидрогеназа
LDL	- липопротеини с ниска плътност
LH	- лутеинизиращ хормон
LHRH	- лутеинизиращ хормон-освобождаващ хормон
LRC	- рискована категория за кърмене (лактация)
LSU	- lipoprotein lipase releasing units
LTs	- левкотриени
LVEF	- Left Ventricular Eject Fraction – левокамерна фракция на изтласкване (норма 55-75%)
MAB	- моноклонално анти тяло
MAC	- Mycobacterium avium complex
MBq	- megabecquerel (10 ⁶ Bq)
mcg	- микрограм (μ)
MDR	- множествена лекарствена резистентност
MIC	- минимална инхибираща концентрация (МИК)
MIU (MUI)	- милион международни единици
MLCK	- миозин-лековерижната киназа
MRSA	- метицилин-резистентни щамове <i>Staphylococcus aureus</i>
MRI	- магнитно резонансна томография (МРТ)
MSD	- Merck Sharp & Dohme Ltd
mTOR	- Mammalian Target Of Rapamycin
NA	- норадrenalин (норепинефрин)
NAD	- nicotinamide adenine dinucleotide (оxygen – NAD ⁺ , редуциран – NADH)
NGF	- невронален растежен фактор
NO	- Nitric oxide (азотен оксид)
NPY	- неuropeптид NPY
NS5A	- неструктуриран протеин 5A
PAF	- активиращ тромбоцитите фактор
PAR-1-4	- Protease-Activated Receptors (1-3 са тромбинови рецептори)
PCD (or PD)	- Programmed cell death
PDE	- фосфодиестераза (ФД)
PDGF	- произхождащ от тромбоцитите растежен фактор

PDGFR	- рецептори на произхождащия от тромбоцитите растежен фактор (алфа и бета)
PFU	- plaque forming units
PGs	- простагландини
PIGF	- плацентарен растежен фактор
PRC	- рискова категория за бременност
PT	- протромбиново време
QTc	- коригиран Q-T интервал
RSV	- респираторен синцитиален вирус
RAF	- Rapidly Accelerated Fibrosarcoma
SERM	- селективен естрогенен рецепторен модулатор
SGLT2	- натриево-глюкозен котранспортер-2
SIT	- специфична имунотерапия
SNARI	- селективен норденалинов реџптейков инхибитор
SP	- субстанция П
SSRI	- селективен серотонин-реџптейков инхибитор
SV2A	- синаптичен везикулен протеин 2A
t _{1/2}	- плазмен полуживот
t _{1/2α}	- време на полуразпределение
t _{1/2β}	- време на полуелиминиране (елиминационен, респ. биологичен полуживот)
TGF-β	- трансформиращ растежен фактор-бета
T _{max}	- време за достигане на МПК
TNF	- тумор некротизиращ фактор
tPA	- tissue plasminogen activator
TTS	- трансдермална терапевтична система (под форма на пластир)
TU	- туберкулинова единица
U	- единици
ULN	- Upper Limit of Normal (горна граница на нормата)
VIP	- вазодилатативен интестинален пептид
USAN	- United States Adopted Name
WADA	- Светована антидопингова агенция
VEGF	- съдово-ендотелен растежен фактор
VEGFR	- рецептори на съдово-ендотелния растежен фактор (1-3)
VLDL	- липопротеини с много ниска плътност
WPW	- Wolff-Parkinson-White

Символи

- - болдирано кръгче (предшества търговските наименования)
- & - and (знак, заместващ съюза «и» при комбинираните препарати)
- ▲ - действие и/или ефекти
- ▼ - кинетични особености
- * - *Означените със звездичка лекарства не са регистрирани у нас или са прекратени техните разрешения за употреба.*